

مقدمه

با استناد به اهداف مندرج در اسناد بالادستی نظام و ایفای نقش موثر در پیشبرد اهداف توسعه علمی کشور و به منظور تحقق راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری در تولید علم، و ایجاد و تقویت انگیزه پژوهشگران برای انجام فعالیت های پژوهشی برنامه محور فردی و گروهی، و همچنین با تکیه بر چشم انداز، ماموریت و اهداف دانشگاه امام صادق علیه السلام همچون کشف، تبیین و استفاده کاربردی از تعالیم اسلام و مکتب امام صادق (ع) جهت ایجاد تحولی عظیم در علوم انسانی/ اجتماعی و تولید، تحوّل و ارتقاء در علوم انسانی/ اجتماعی از طریق تولید و اشاعه دانش اسلامی تخصصی هدفمند در رشته های علمی مورد نیاز جهت اداره جامعه اسلامی ایران دستورالعمل تشکیل واحدهای پژوهشی در دانشگاه امام صادق علیه السلام تدوین و به اجرا گذاشته میشود.

در تدوین این آیین نامه اجرایی؛ آیین نامه نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب هفتم بهمن ماه ۱۳۹۷) و سیاستهای دانشگاه امام صادق (ع) در قبال گروه های علمی، (مصوب شورای دانشگاه، نوزدهم مرداد ماه ۱۳۹۸) به عنوان اسناد بالادستی ملاک عمل قرار گرفته اند.

ماده ۱: تعاریف

واحد پژوهشی: با همکاری حداقل دو عضو هیات علمی یک از یا چند گروه یا بخش علمی پردیس در حوزه های مختلف علوم با توجه به دو جنبه حوزه فعالیت و گستره علمی به شرح زیر شکل میگیرند.

۱-۱) حوزه فعالیت:

۱-۱-۱) **واحد پژوهشی مستقل:** با مدت زمان محدود و با هدف فراهم کردن بسترهای لازم به منظور انجام طرحهای پژوهشی تقاضا محور و اجرای برنامه های راهبردی و ماموریت های پژوهشی دانشگاه ایجاد میشوند و اعتبار مورد نیاز آنها برای انجام این قبیل فعالیتها در قالب روال معمول طرحهای پژوهشی تامین میشود.

۱-۱-۲) **واحد پژوهشی مشترک:** به صورت مشترک با دستگاه های اجرایی، نهادها و موسسات عمومی دولتی و غیر دولتی و با هدف پاسخگویی به نیازهای پژوهشی آنها شکل میگیرند. در این حالت، اعتبارات مورد نیاز برای راه اندازی و اجرای طرحها در قالب موافقتنامه و قرارداد همکاری به صورت مشارکتی با تامین منابع مالی از سوی دستگاه اجرایی و ارائه خدمات علمی از سوی دانشگاه فراهم میشود.

۱-۲) گستره علمی:

۱-۲-۱) **واحد پژوهشی دانشکده ای:** تمرکز بر یک حوزه علمی تخصصی و مستقل، که تمامی اعضای هیات علمی عضو در آن واحد پژوهشی وابسته به گروه یا بخش علمی باشند.

۱-۲-۲) **واحد پژوهشی بین دانشکده ای:** تمرکز بر یک حوزه علمی میان رشته ای که اعضای هیات علمی عضو در آن واحد پژوهشی وابسته به دو گروه یا بخش علمی باشند.

۱-۲-۳) **واحد پژوهشی فرا دانشکده ای:** تمرکز بر یک حوزه علمی میان رشته ای که اعضای هیات علمی عضو در آن واحد پژوهشی وابسته به بیش از دو گروه یا بخش علمی باشند.

ماده ۲: انواع واحدهای پژوهشی

واحدهای پژوهشی به لحاظ حجم فعالیت به ۵ نوع تقسیم میشوند:

- ۱-۲) **حلقه پژوهشی:** به واحد پژوهشی ای اطلاق میشود که مجموع ظرفیت فعالیت اعضای هیات علمی عضو در آن کمتر و یا برابر با ظرفیت فعالیت یک عضو هیات علمی تمام وقت دانشگاه باشد.
- ۲-۲) **هسته پژوهشی:** به واحد پژوهشی ای اطلاق میشود که مجموع ظرفیت فعالیت اعضای هیات علمی عضو در آن بیشتر از ظرفیت فعالیت یک عضو هیات علمی تمام وقت دانشگاه باشد.
- ۳-۲) **گروه پژوهشی/اندیشکده:** به واحد پژوهشی ای اطلاق میشود که مجموع ظرفیت فعالیت اعضای هیات علمی عضو در آن بیشتر از ظرفیت فعالیت یک عضو هیات علمی تمام وقت دانشگاه باشد و همچنین دارای تفاهم نامه یا قرارداد با سایر دانشگاهها یا دستگاهه ای اجرایی با توان حداقل ۵۵ درصد تامین منابع باشد.
- ۴-۲) **مرکز تحقیقات/پژوهشکده:** به واحد پژوهشی ای اطلاق میشود که از مجموع دو یا چند گروه یا هسته پژوهشی تشکیل میشود..
- ۵-۲) **پژوهشگاه:** به واحد پژوهشی ای اطلاق میشود که از مجموع حلقه ها، هسته ها، گروهها/اندیشکدهها، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده ها تشکیل شده است.

ماده ۳: سرمایه انسانی

- ۱-۳) ترکیب اعضای واحدهای پژوهشی به شرح زیر امکان پذیر است:
  - اعضای هیات علمی
  - پژوهشگر پسا دکتری
  - دانش آموختگان
  - دانشجویان دوره دکتری، کارشناسی ارشد و کارشناسی
  - کارشناسان دانشگاه و یا دستگاه های اجرایی
- ۲-۳) مطابق با بند ۲ از سیاستهای دانشگاه در قبال گروه های علمی، جذب عضو هیات علمی برای دانشگاه صرفا در قالب دانشکده، پردیس و مرکز صورت میگیرد.
- ۳-۳) استخدام هرگونه پژوهشگر یا کارشناس برای واحد پژوهشی ممنوع و به کارگیری آنها صرفا مبتنی بر نیاز واحد پژوهشی و به صورت پروژه ای یا به وسیله اختصاص نیرو از سوی گروه یا بخش علمی، یا به شرط وابستگی علمی به عضو هیات علمی (دانشجوی دکتری، تحصیلات تکمیلی، پژوهشگر پسا دکتری و دستیار پژوهش) امکان پذیر است.
- ۴-۳) عضویت و مشارکت اعضای وابسته به سایر دانشگاهها و دستگاه های اجرایی برای واحدهای پژوهشی با تایید گروه یا بخش علمی و تصویب شورای پژوهشی امکان پذیر است.
- ۵-۳) اضافه شدن اعضای جدید بعد از شکل گیری اولیه واحد پژوهشی برای واحدهای پژوهشی با تایید گروه یا بخش علمی و تصویب شورای پژوهشی ممکن است.
- ۶-۳) فعالیت عضو به عنوان مدیر واحد پژوهشی مشمول دریافت حق مدیریت نمیشود، اما جزء خدمات اجرایی وی محسوب میشود و مطابق با اسناد و آیین نامه های مرتبط تشویقی، حمایتی پژوهشی و جدول ارتقاء و ترفیع اعضای هیات علمی مورد حمایت قرار می گیرد.

ماده ۴: فرآیند تشکیل حلقه، هسته، گروه/ اندیشکده/ مرکز تحقیقات / پژوهشکده:

- ۴-۱) مشاوره مدیر واحد پژوهشی با دفتر مطالعات و تحقیقات علمی و صاحب‌نظران داخلی و خارجی درباره تاسیس واحد و تدوین پیشنهاد آن.
  - ۴-۲) ارسال پیشنهاد تاسیس واحد پژوهشی به همراه مستندات مربوطه به دفتر مطالعات و تحقیقات علمی و سپس اخذ نظر مشورتی گروه یا بخش علمی و تصویب شورای پژوهشی
  - ۴-۳) ارسال برنامه علمی واحد پژوهشی به همراه مستندات به گروه یا بخش علمی و سپس تصویب شورای پژوهشی
  - ۴-۴) حکم مدیر واحد پژوهشی توسط معاون پژوهش و فناوری و ریاست پردیس صادر می‌شود.
- تبصره ۱-** در خصوص واحدهای پژوهشی میان رشته‌ای یا فرا دانشکده‌ای که بین حداقل دو بخش یا گروه علمی می‌باشد؛ ارسال پیشنهاد تاسیس و برنامه‌ها و سایر مستندات و... توسط مدیر یا مدیران حداقل دو حلقه، هسته یا گروه/اندیشکده، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده‌ها به دفتر مطالعات و تحقیقات علمی و سپس اخذ نظر مشورتی گروه‌ها یا بخش‌های علمی مرتبط و تصویب شورای پژوهشی صورت می‌پذیرد.
- ۴-۵) حکم سایر اعضا و مسئولین واحد پژوهشی توسط مدیر واحد و معاون پژوهشی و فناوری صادر می‌شود.

ماده ۵: پشتیبانی و حمایت

- ۵-۱) به طور کلی فضایی به صورت مستقل به واحدهای پژوهشی اختصاص نمی‌یابد، اما این واحدها می‌توانند با رعایت ضوابط ذیل فضایی خاص برای واحد پژوهشی خود فراهم آورند:
  - ۵-۱-۱) مشارکت و همکاری عضو هیات علمی با واحد پژوهشی در صورتی که ۵۵ درصد از ظرفیت برنامه علمی خود را به آن واحد پژوهشی اختصاص داده باشد.
  - ۵-۱-۲) عضویت پژوهشگر پسا دکتری در واحد پژوهشی در صورتی که برنامه علمی ایشان ذیل آن واحد تعریف شده باشد. (سرانه فضای پژوهشگر پسا دکتری معادل سرانه استادیار پایه یک می‌باشد).
  - ۵-۱-۳) مشارکت دانشجوی دکتری که با جلب حمایت‌های لازم، امکان استقرار تمام وقت ذیل واحد پژوهشی را فراهم آورده است.
- ۵-۲) تامین مالی اختصاص فضا مبتنی بر دستورالعملی می‌باشد که به تصویب هیات رئیسه دانشگاه می‌رسد.
- ۵-۳) اختصاص زیر دامنه در تارنمای رسمی دانشگاه برای واحدهای دانشکده‌ای ذیل زیر دامنه معاون پژوهشی صورت می‌گیرد.
- ۵-۴) واحدهای پژوهشی در ایجاد ارتباط با افراد و نهادهای حقیقی و حقوقی داخل و خارج دانشگاه به صورت مستقل و از طریق مدیر واحد خود عمل می‌کنند، ولی موارد حقوقی و مالی آنها با نظارت معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه انجام خواهد شد.
- ۵-۵) پایان نامه‌ها یا رساله‌هایی که علاوه بر تصویب در گروه یا بخش علمی به تصویب واحدهای پژوهشی فرادانشکده‌ای برسد، طبق دستورالعمل معاونت پژوهش و فناوری، پژوهانه دریافت می‌کنند.
- ۵-۶) اگر اعضای هیات علمی پژوهانه خود را به واحدهای پژوهشی دانشکده‌ای یا بین دانشکده‌ای اختصاص دهند با ضریب ۱/۱ افزایش می‌یابد. اگر به واحدهای پژوهشی فرادانشکده‌ای اختصاص دهند با ضریب ۱/۳ افزایش می‌یابد
- ۵-۷) واحدهای پژوهشی بر مبنای ارزیابی سالانه و به تشخیص معاون پژوهش و فناوری دانشگاه متناسب با امکانات، تجهیزات و اقتضات موجود در اسناد و آیین‌نامه‌های مرتبط از امتیاز و تشویق پژوهشی برخوردار خواهند شد. حسب شرایط، سایر روشهای حمایتی پس از طرح در شورای پژوهشی و تایید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه نیز قابل انجام خواهد بود.

ماده ۶: ارزیابی عملکرد

واحدهای پژوهشی هر ساله توسط بخش یا گروه علمی بر اساس مبانی زیر مورد ارزشیابی قرار می گیرند و توسط دفتر مطالعات و تحقیقات علمی در شورای پژوهشی بررسی می شود:

- پیشبرد ماموریت
- تحقق برنامه علمی
- جلب مشارکت سرمایه انسانی
- چگونگی بهره برداری از سرمایه انسانی و سایر منابع

ماده ۷: ابقاء

مدیر واحد پژوهشی موظف است هر سال نسبت به ارسال گزارش عملکرد (مطابق فرم گزارش عملکرد سالانه واحدهای پژوهشی به بخش یا گروه علمی ذیربط اقدام کند و همچنین در صورت لزوم، درخواست ادامه فعالیت واحد پژوهشی را پس از تأیید گروه یا بخش علمی جهت طرح و تصویب در شورای پژوهشی به دفتر مطالعات و تحقیقات علمی ارسال نماید. شورای پژوهشی بر حسب نظر نظارتی بخش یا گروه علمی ذیربط و خروجی مورد انتظار سالانه تصمیم گیری خواهد نمود.

ماده ۸: تغییر

در صورتی که واحد پژوهشی درخواست تغییر در عنوان، ماموریت، حوزه فعالیت و گستره علمی واحد پژوهشی را داشته باشد لازم است درخواست خود به همراه مستندات لازم را به همان مرجع تصویب ارائه نماید.

ماده ۹: انحلال

واحد پژوهشی در شرایط زیر توسط معاون پژوهشی منحل می شود:

- ۹-۱) خاتمه برنامه علمی
  - ۹-۲) عدم تأمین مالی واحد پژوهشی مشترک توسط سازمان طرف قرارداد
  - ۹-۳) عدم رعایت ضوابط موجود در ماده (۳ سرمایه انسانی)
  - ۹-۴) عملکرد ضعیف به قضاوت مرجع تصویب کننده
- تبصره ۲: تعهدات واحد پژوهشی قبل از انحلال باید تحت نظارت گروه یا بخش علمی توسط مدیر واحد تعیین تکلیف گردد.

ماده ۱۰: تصویب

۱۰-۱) نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه می باشد.

۱۰-۲) این دستورالعمل مشتمل بر ۱۰ ماده و ۲ تبصره مطابق با شرایط پردیس و برگرفته از آیین نامه تشکیل واحد های پژوهشی مصوب شورای پژوهشی پردیس مرکزی در تاریخ ۱۹-۱۲-۱۳۹۹ به تصویب شورای پژوهشی پردیس رسیده و از تاریخ تصویب به مدت ۲ ساله آزمایشی قابل اجرا می باشد.

بسمه تعالی

آیین نامه اجرایی تشکیل واحد پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع) پردیس خواهران

دفتر مطالعات و تحقیقات علمی-معاونت پژوهشی و فناوری

معاون پژوهشی و فناوری	دکتر صدیقه مهدوی کنی	ریاست پردیس خواهران
کارشناس مسئول برنامه و بودجه پژوهشی	مدیر دفتر مطالعات و تحقیقات علمی	مدیر کل پژوهش
کارشناسان مرکز طرح و برنامه		